

11. Az új tudományos eredmények összefoglalása, a munka értékelése tartalmi és módszertani szempontból, esetleges különvélemények, a bírálóbizottság állásfoglalása a nyilvános vitában vitatott kérdésekről:

Tóth Sándor: A román politikai gondolkodás geopolitikai alapjai című doktori értekezése olyan izgalmas téma kidolgozására vállalkozott, amely a történettudomány, a földrajztudomány, a politikatudomány és a biztonságpolitika megközelítésein keresztül vizsgálja meg a Magyar Köztársaság keleti szomszédjának, Romániának e témakörben fellelhető nézeteit. A szerző a geopolitika földrajztudományi kötődésének bemutatását követően a román földrajzi iskola alapítóinak művein keresztül eljut napjaink kül- és biztonságpolitikai elképzelése legfontosabb összetevőire. A román geográfia és tudományos élet képviselői felismerték országuk fekvésének speciális helyzetét, a földrajztudományhoz köthető sajátosságait és a történelemfelfogásból kiindulva képessé váltak más tudományok eredményeit is adaptálva múltbeli folyamatok eredményeit integrálva a saját geopolitikai nézeteik megalapozására. A román geopolitikai érvrendszerek alapelemei lényegükben napjainkig nem változtak, csak az uralkodó politikai viszonyokhoz, biztonságpolitikai környezethez, geopolitikai helyzethez alkalmazkodtak, állapította meg a szerző.

A téma fontos és időszerű azért is, mert elméleti választ keres arra a kérdésre, hogyan és mennyire befolyásolja az állam területi elhelyezkedése, geopolitikai helyzete a politikai gondolkodást, milyen hatással van a biztonságpolitika viszonyaira?

Tóth Sándor kitér a politikai rendszerváltást követő NATO-csatlakozás román politikai érvrendszerében meglévő geopolitikai tényezőkre, ezek jelenlétére Románia nemzeti biztonsági és katonai stratégiáiban. A földrajzi meghatározottságot sugalló utalások Románia NATO-tagságával és regionális méretekben vett meghatározó katonai erejével, az Európai Unió tagságából fakadó presztízsével, valamint intenzív nemzetközi katonai szerepvállalásával párosulnak.

A disszertáció anyaga jól illeszkedik a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem tudományos programjához.

Az értekezés az egyetem Doktori Szabályzatában meghatározott tartalmi és formai követelményeknek megfelel, szerkezeti felépítése világos, az egyes részek aránya jó.

Nyelvezete szakszerű, terminológiája korszerű, megjelenése esztétikus. Példás a nagy körültekintéssel összeállított igen gazdag román, magyar, francia, angol, német, olasz nyelvű irodalomjegyzék.

A jelölt alkotómunkája során széleskörű szakirodalmi kutatást és feldolgozást végzett, idézetei pontosak, jól követhetők, a forrásanyagok felhasználása szabályos.

Az értekezés tudományos értékű alkotás, mellyel a jelölt bizonyította rendszerező, kutatómunkára való alkalmasságát, a témában meglévő széleskörű ismereteit.

A védés során vita alakult ki az alábbi kérdésekben:

Van-e magyar reagálás a román geopolitikai nézetrendszerre?

Hogyan lehet hasznosítani a magyar oktatásban a román geopolitikai vélekedéseket?

A román politikai gondolkodást lehet-e homogénnek tekinteni?

A Bíráló Bizottság a jelölt új tudományos eredményeinek ismerte el:

1. Elemezte a román geopolitikai gondolkodás földrajztudományokhoz kötődő eszmétörténetének jelentős elemeit, hozzájárult annotált irodalomjegyzék összeállításával a szakirodalom forrásainak megismeréséhez

2. A román geopolitika történetének 19. századtól korunkig terjedő kronológiai feldolgoása alapján megállapította, hogy a román geopolitikai gondolkodást mind elméleti, mind pedig alkalmazott érvrendszerét tekintve, eltérően más, közép- és kelet-európai nemzetekétől, főleg a magyarétól, a folyamatosság jellemzi

3. Jelenlegi külpolitikai dokumentumok, az érvényben lévő katonai és a nemzeti biztonsági stratégia ismertetése és elemzése során bizonyította, hogy napjaink román kül- és biztonságpolitikai törekvései a klasszikus román geopolitikai iskola jegyeit felhasználva meghatározó szerepet tulajdonítanak a földrajzi tényezőknek

Mindezek alapján a Bíráló Bizottság javasolja a ZMNE Doktori Tanácsának, hogy Tóth Sándor mk. alezredesnek a doktori fokozatot ítélje oda.